



# Kostenvergoedingen in het vrijwilligerswerk

# Wat is het VSV?

- Intersectoraal expertisecentrum m.b.t. vrijwilligers, vrijwilligerswerk en vrijwilligersbeleid
- Organisaties en lokale besturen (en individuen, overheden, bedrijven,...)



Eva  
Hambach



Jan  
Verdée



Birgit  
Loos



Jytte  
Vanden  
Wyngaert



# Wat doen we?

Ondersteunen van het  
vrijwilligerswerk in Vlaanderen door:

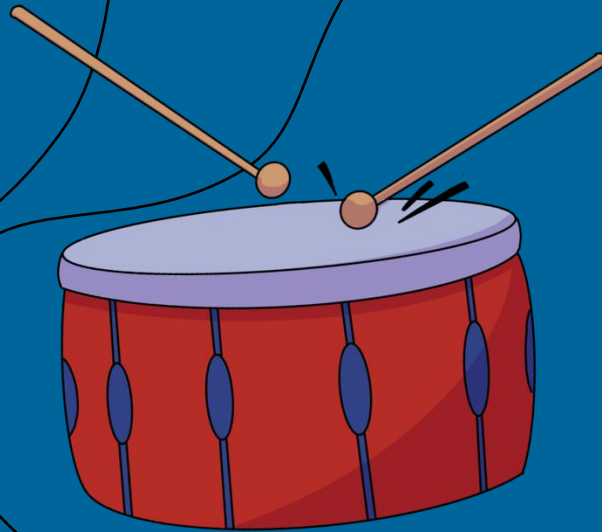
- ✓ Informatie
- ✓ Advies
- ✓ Instrumenten
- ✓ Vormingen
- ✓ Studiedagen
- ✓ Promotie
- ✓ Sensibilisering
- ✓ Beleidsadvies
- ✓ Gratis Vlaamse  
Vrijwilligersverzekering
- ✓ [Vrijwilligerswerk.be](https://vrijwilligerswerk.be)
- ✓ ...



Wat zegt de wetgeving?



# De grote kostenvergoedingenquiz



Moustafa doet betaald  
vrijwilligerswerk. Kan dat?



Elke vrijwilliger heeft recht op een terugbetaling van de kosten die die maakt tijdens het vrijwilligerswerk.



Er bestaan verschillende systemen om kosten van vrijwilligers terug te betalen maar je mag deze systemen nooit combineren met elkaar.





# WAT IS

## VRIJWILLIGERSWERK



??



# De Vrijwilligerswet

- Sinds 2005
- Elementen:
  - Definitie
  - Groepen vrijwilligers (uitkeringsgerechtigd of niet)
  - Aansprakelijkheidsregime + verzekeringsplicht
  - Kostenvergoedingen
  - Informatieplicht



# Wat is vrijwilligerswerk: de wettelijke definitie

Vrijwilligerswerk is een activiteit

- uitgevoerd door een **vrijwilliger**
  - onbezoldigd
  - op vrijwillige basis
  - voor anderen/een maatschappelijk doel
- binnen een **organisatie**
  - met rechtspersoonlijkheid of niet
  - publieke of private rechtspersoon
  - zonder winstoogmerk (zonder winstuitkering)

# Kostenvergoedingen

- Kosten mogelijk te recupereren
  - via systeem 'forfait'
  - via systeem 'reëel'
- Via beperkte combine

# Forfaitaire kostenvergoedingen

- Forfaitair of vast
  - maximum per dag
  - maximum per jaar bedrag dat jaarlijks geïndexeerd wordt
- Voordeel
  - geen bewijsstukken nodig (wel in boekhouding)
  - geen fiscale attesten
- Nadeel
  - vraagt registratie van vrijwilligers

## Overzicht maxima van de forfaitaire kostenvergoedingen 2018-2024

| Kalenderjaar   | Bedragen per dag | Bedragen per jaar | Bedragen per jaar voor bepaalde categorieën vrijwilligers (verhoogde kostenvergoeding) | Bedragen per jaar voor de zorgsector   |
|--|------------------|-------------------|--|--|
| Van 1 januari <b>2024</b> tot en met 31 december 2024, geldende bedragen | € 41,48          | € 1659,29         | € 3047,43  |  |
| Van 1 januari <b>2023</b> tot en met 31 december 2023, geldende bedragen | € 40,67          | € 1626,77         | € 2987,70  | € 4067,05 (enkel voor vrijwilligers die tussen 1 januari en 31 maart hebben gevrijwilligd) |
| Van 1 januari <b>2022</b> tot en met 31 december 2022, geldende bedragen | € 36,84          | € 1473,37         | € 2705,97  | € 3683,55  |
| Van 1 januari <b>2021</b> tot en met 31 december 2021, geldende bedragen | € 35,41          | € 1416,16         | € 2600,90  | –  |
| Van 1 januari <b>2020</b> tot en met 31 december 2020, geldende bedragen | € 34,71          | € 1388,40         | € 2549,90  | –  |
| Van 1 januari <b>2019</b> tot en met 31 december 2019, geldende bedragen | € 34,71          | € 1388,40         | € 2549,90  | –  |
| Van 1 januari <b>2018</b> tot en met 31 december 2018, geldende bedragen | € 34,03          | € 1361,23         | –  | –  |

Bron: FoD SZ, Hoge Raad voor Vrijwilligers

# Voorbeelden

- Dit is Marc
  - Hij krijgt een kostenvergoeding
  - 25 euro per dag
  - Hij vrijwilligt 2 keer per maand
    - niet in de zomer
  - In totaal ontvangt hij jaarlijks 500 euro



# Voorbeelden

- Dit is Peter (de tweelingbroer van Marc)
  - Hij vrijwilligt elders
  - hij maximaliseert kostenvergoedingen
  - Peter is actief in 3 verenigingen
    - hij vrijwilligt minstens 4 keer per week
    - telkens met kostenvergoeding
    - hij ontvangt per jaar 2.750 euro
      - Foei Peter, dat kan niet!





# Reële kostenvergoedingen

- Vraagt bewijsstukken
- Niet aangeven aan de belastingen
- Opnemen in boekhouding
- Geen buitensporige bedragen

# Voorbeelden

- Dit is Malika
  - Ze is getrouwd met Marc
  - Ze vrijwilligt ook
  - Zij krijgt een reële kostenvergoeding
  - Ze brengt bewijsstukken binnen
  - Jaarlijks ongeveer voor 1.900 euro



# Vervoerkosten



- Kan gelimiteerd gecombineerd worden met forfaitaire kostenvergoeding (2000Xkm-vergoeding)
- Kan niet gelimiteerd gecombineerd worden met forfaitaire kostenvergoeding door bepaalde vrijwilligers
  - Vervoer van personen
- Te behandelen als reële vergoeding: bewijsstukken

## Overzicht kilometervergoedingen 2022-2023-2024

| periode   | bedragen in euro             |
|---|------------------------------|
| <b>Geïndexeerde bedragen sinds 2022</b>                       | <b>Maximum per kilometer</b> |
| Van 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2025 (jaarbedrag)          | 0,4415 euro                  |
| Van 1 juli 2024 tot en met 30 september 2024 (kwartaalbedrag) | 0,4297 euro                  |
| Van 1 april 2024 tot en met 30 juni 2024 (kwartaalbedrag)     | 0,4265 euro                  |

# Voorbeelden

- Hier is Marc weer
- Volgend jaar gaat hij nog ergens anders vrijwilligen
- In de ene vereniging ontvangt hij 500 euro (25 euro per dagdeel)
- In 2024 zal hij ook in een andere vereniging vrijwilligen, daar krijgt hij een Km-vergoeding en een kleine forfaitaire vergoeding
- Dat mag zolang Marc
  - bewijsstukken inlevert voor de gereden kilometers
  - niet meer dan 2.000 keer de Km-vergoeding terugvraagt (nu 883 euro)
  - voor het forfaitaire bedrag het jaarmaximum ook niet overschrijdt



# Kadootjes?



- af en toe een geschenk mag
- enkel volgens de spelregels

# Artikel 12 : de draak



# Artikel 12

- Laat toe hoger jaarbedrag te ontvangen, max. 3047,43 euro
- Voor bepaalde groepen vrijwilligers
  - sportsector
    - niet voor mensen die een vervangingsinkomen ontvangen
  - oppas
  - niet-dringend liggend ziekenvervoer
- maximum per dag blijft ongewijzigd



# Basisprincipes

- Een kostenvergoeding is **geen basisrecht**, de organisatie bepaalt of ze kosten vergoedt of niet.
- Als organisatie respecteer je wat de **Vrijwilligerswet** voorschrijft op het vlak van kostenvergoedingen.
- Een kostenvergoeding is **geen prestatievergoeding**, beloning of betaling! Geef dus ook **geen kostenvergoedingen per uur**. Je riskeert dat de fiscus het niet aanvaardt of dat je de maximumbedragen snel overschrijdt.
- Een kostenvergoeding is geen inkomen dus er is **geen sprake van belastingen** of RSZ-bijdragen. Stel ook geen fiscale fiches op voor de vrijwilligers. Een kostenvergoeding wordt enkel belast wanneer je de maximale bedragen overschrijdt.
- Zie er zelf op toe dat je organisatie de **maximale kostenvergoedingen niet overschrijdt**.
- Maak aan het begin van het vrijwilligersengagement duidelijke **afspraken** over de kostenvergoedingen en de manier waarop je ze verstrekt.

# Aandachtspunten

- Deze systemen kan een vrijwilliger **niet met elkaar combineren**. Vrijwilligers die een reële vergoeding ontvangen, kunnen die niet combineren met de forfaitaire vergoedingen. Eén uitzondering: iemand met een forfaitaire vergoeding kan ook een kilometervergoeding ontvangen.
- Een organisatie kan **wel verschillende kostenvergoedingssystemen toepassen voor verschillende vrijwilligers**.
- Sommige vrijwilligers krijgen kostenvergoedingen **van verschillende organisaties**. Daar heb je niet altijd controle over, maar **verwittig vrijwilligers** dat ze de systemen ook dan niet mogen combineren.
- Wijs de vrijwilliger erop dat het maximum jaarbedrag van de forfaitaire kostenvergoeding absoluut is, **ongeacht in hoeveel organisaties** de vrijwilliger actief is.
- De **afspraken** die je maakt over de kostenvergoeding gelden ten minste voor het **lopende kalenderjaar**. Als je de afspraken wijzigt, moet je de vrijwilligers hiervan op de hoogte brengen in het kader van de informatieplicht. Wijzigingen kunnen pas toegepast worden vanaf een volgend kalenderjaar.





Hoe beleidsmatig mee aan  
de slag gaan?



*“Zonder kostenvergoeding zullen we nog heel moeilijk vrijwilligers kunnen aantrekken.”*

# Belang van een gemeenschappelijke en gedragen visie



Wat maakt het uniek?



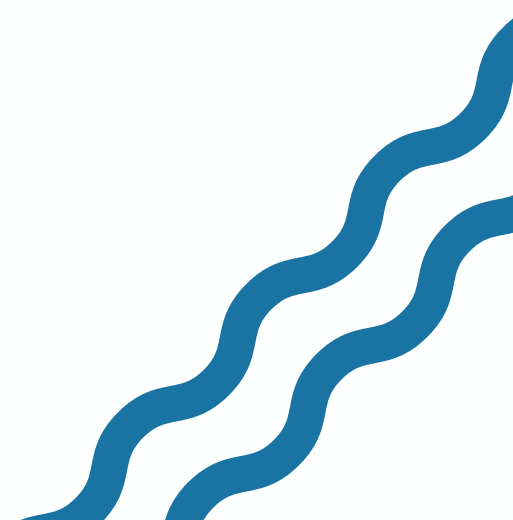
Wat is de meerwaarde?



Wat jullie te bieden??



Wat verwacht je van vrijwilligers??



# Hoort het wel thuis in het vrijwilligerswerk?

- Categorie van betaalde vrijwilligers?
- Vrijwilligerswerk als goedkope arbeid?
- Kostenvergoeding om vrijwilligers vast te binden?
  - Vrijwilligers straffen door kostenvergoeding af te nemen
- Misbruik van statuut

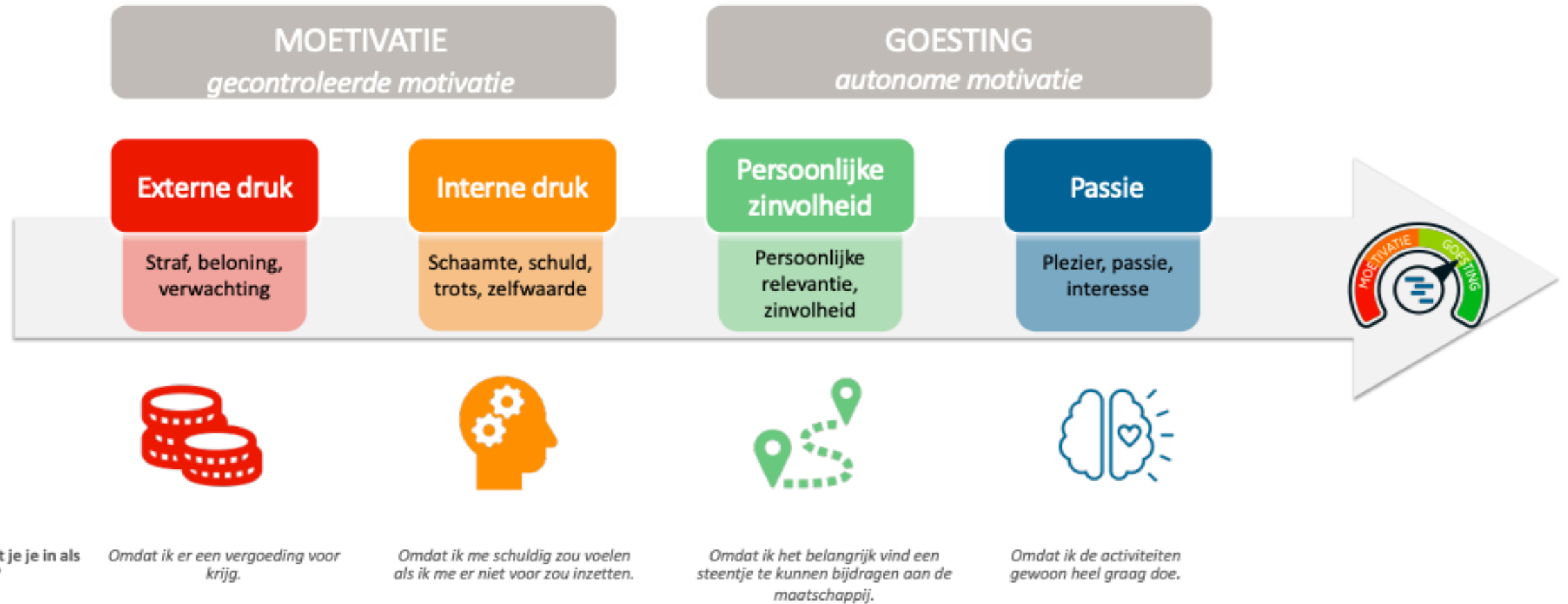
# Zet in op duurzame energiebronnen





# MOTIVATIE

## Naar een genuanceerde visie op motivatie



Schematisch overzicht van de verschillende types motivatie volgens de Zelf-Determinatie Theorie (Ryan & Deci, 2000; Vansteenkiste & Soenens, 2015) \*zonder amotivatie





# Moetivatie

- Kostenvergoeding = externe motivator
- Niet duurzaam, verwachting naar meer
- Meeste vrijwilligers vinden dit niet belangrijk
- Intrinsieke motivatie neemt zelfs af!

# Goesting

- Taken zinvol en plezierig maken = interne motivator
- Veel krachtiger en zeer duurzaam
- Dit vinden alle vrijwilligers belangrijk
- Geen nood aan externe motivatoren

# Het ABC van motivatie

## Autonomie

- Jezelf kunnen zijn, mogen voelen, denken en handelen
  - Faciliteer dialoog
  - Bied keuze
  - Toon flexibiliteit en begrip
  - Zet in op de betekenisvolheid van het werk

## VerBondenheid

- Je thuis voelen, een warme band ervaren met anderen
  - Maak het persoonlijk
  - Toon waardering
  - Bouw aan het groepsgevoel

## Competentie

- Je vaardigheden inzetten en ontplooien, je gewenste doelen kunnen bereiken
  - Creëer duidelijkheid
  - Voorzie zinvol werk dat aansluit bij de vaardigheden
  - Geef opleiding en ondersteuning

# Enkele richtlijnen

- . Drempel verlagen: geen kosten maken
- . Tijd is geen onkost: niet per uur!
- . Opletten met het aanbieden van maaltijden bovenop een kostenvergoeding
- . Pas op met het werken met criteria zoals ervaring, expertise of diploma
- . Essentieel voor de continuïteit?
- . Soms hoort het niet thuis in het vrijwilligerswerk > alternatieve statuten
- . Ga op zoek naar alternatieve waarderingsinstrumenten en intrinsieke motivatoren

© Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk ism www.debeeldbuis.be



Jij doet  
*groeien*

**Bedankt vrijwilliger!**

Internationale Dag van het Vrijwilligerswerk 2024



# Bedankt voor je aandacht!



[vlaanderenvrijwilligt.be](http://vlaanderenvrijwilligt.be)



Vrijwilligerswerk



Iedereenvrijwilligt



@Vlaamssteunp



Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk



@VlaamsSteunpuntVW



[jan@vsvw.be](mailto:jan@vsvw.be)